

Lyckebyåns Kulturhistoria – ”Från Lyckå Borg till Lyckeåborg”

Den 20 nov var Temakvällen ”Historien längs Lyckebyån”. Som föreläsare hade vi fördelen att lyssna på museipedagogen Ola Palmgren från Blekinge Museum.

Han lät oss på ett inspirerande sätt följa med på en spännande resa längs Lyckebyån från medeltid till nutid. Den medeltida danska staden Lyckå var strategiskt placerat vid Lyckebyåns mynning. Intressanta efterlämningar här som vi kan se idag är den vackra slottsruinen från 1560 som dåvarande ”borgherren” fick i uppdrag av danska kungen att bygga. Detta som ett befäst slott till skydd mot eventuella upproriska bönder. Hålen i muren visar vart balkarna till ”hakebössorna” fanns. Staden Lyckå låg norr om slottet och vid senare gjorda arkeologiska utgrävningar fann man området ”Lyckeby fläck” med stenlagda gator och rester av hus.

Ordet ”fläck” kommer från medeltida plattyskan och betyder köpstad och utanför denna fick ingen handel förekomma. Som mindre handelsstad fungerade Lyckå från mitten av 1400-talet till början av 1600-talet. År 1600 förlorade Lyckå sina stadsrättigheter och i Roskildefreden 1658 blev Lyckå svenskt. Vidare har mycket skapande och entreprenörskap präglat omgivningarna längs Lyckebyån. Något i den långa raden som kan nämnas är den svenska uppfinningen ”Stenpapper” som togs fram av Amiralitetsläkaren Arvid Faxé för träskeppsvarven. Detta för att skydda mot larver av skeppsvarvsflugan som åt sig in i virket och kunde göra det odugligt för vidare bruk. Stenpapper beskrevs också av uppfinnaren ha en stor hårdighet mot brand och var inte vattenlösligt samt att krigsfartygen skulle kunna seglas snabbare pga. mindre friktion i vattnet. Men vi känner produkten bättre under namnet ”TAKPAPP”. Så takpappen som vi har på våra hus har sitt ursprung härifrån och är en svensk uppfinning. En annan intressant del är spåren efter den stora trädgård som fanns i Augerum vilken bl.a. Kung Karl XII besökte för

att avnjuta meloner. Något annat är en grav där man bl.a. hittat ett fantastiskt handgjort halsband av yppersta kvalitet. I denna kvinnograv från 600-talet fanns även en båt. Vem kvinnan var är inte fastlagt så många funderingar finns om hon eventuellt var av kunglig börd. Halsbandet finns att beskåda på Blekinge Museum. /Lennart Abramsson



